

Бекітілді

Байқауышы Қеңестің

«X-02-22» №10 шешімімен

**«Алматыжылужайэнерго» ЖШС-дағы сыйбайлар
жемқорлықта қарсы іс-қимыл саясаты**

Келісілді:

Лауазымы

T.A.2.

Кольца

Куhi

Бас директор

А.Ч. Беркимбаев

1306 22

3Б бастығы

М.К. Жұнусова

2306 22

Әзірлеген:

СКК бастығы

Д.С. Аханов

answermr 23.06.22

Алматы қ., 2022

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1. Осы «Алматыжылужайэнерго» (Алматыжылужайэнерго) жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің (бұдан әрі – Серіктестік) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің міндеттерін, қағидаттары мен бағыттарын айқындайтын негізгі құжат болып табылады, оны қабылдау мақсаты «Алматыжылужайэнерго» (Алматыжылужайэнерго) жұмыскерлерінің Серіктестікегі сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға, анықтауға, жолын кесуге және азайтуға бағытталған қызметтің ұйымдастыру және үйлестіру болып табылады.

1.2. Серіктестіктің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатын әзірлеу мен іске асырудың құқықтық негізін Қазақстан Республикасының Конституциясы, Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы №410-V «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заны, Қазақстан Республикасының зандары, Қазақстан Республикасы Президентінің жарлықтары мен Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулылары, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылды реттейтін өзге де нормативтік құқықтық актілер, сондай-ақ Серіктестіктің Жарғысы құрайды.

1.3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат Серіктестіктің және оның жұмыскерлерінің ашық және адаптациялық жүргізуінде, корпоративтік мәдениетті жетілдірудің, корпоративтік басқарудың озық тәжірибелерін ұстанудың және Серіктестіктің іскерлік беделін тиісті деңгейде ұстап тұрудың жоғары этикалық стандарттарына бейімділігін көрсетеді.

1.4. Серіктестік осы құжатты интернет желісіндегі Серіктестіктің корпоративтік сайтында еркін қолжетімділікте орналастырады, сыбайлас жемқорлықты қабылдамайтынын ашық мәлімдейді, Серіктестіктің барлық контрагенттерінің, Серіктестік жұмыскерлерінің осы құжаттың ережелерін сақтауын құптаиды және көтермелейді, ақпараттандыру арқылы Серіктестік жұмыскерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетінің деңгейін арттыруға жәрдемдеседі.

2. ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР

Осы құжатта мынадай терминдер мен анықтамалар қабылданған:

Терминнің атауы

Сыбайлас
қарсы саясат

Терминнің анықтамасы

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін азайтуға, қоғамның мемлекеттік органдар қызметіне сенімін арттыруға бағытталған құқықтық,

	әкімшілік және ұйымдастырушылық шаралар және осы Занға сәйкес өзге де шаралар
Іскерлік этика кодексі	Серіктестік жұмыскерлерінің негізгі этикалық қағидаттары мен қызметтік мінездүлік нормаларының жиынтығы
Контрагент	еңбек қатынастарын қоспағанда, Серіктестік шарттық қатынастарға түсетін кез келген қазақстандық немесе шетелдік занды немесе жеке тұлға
Мұдделер қақтығысы	Серіктестік жұмыскерінің жеке мұддесі (тікелей немесе жанама) оның еңбек және лауазымдық міндеттерін тиісінше орындаудына ықпал ететін немесе ықпал етуі мүмкін және жұмыскердің жеке мұддесі мен Серіктестіктің құқықтары мен занды мұдделері арасында құқықтар мен занды мұдделерге, мұлікке және (немесе) Серіктестіктің іскерлік беделіне зиян келтіруге қабілетті қайшылық туындайтын немесе туындауы мүмкін жағдай жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдардың, лауазымды адамдардың өздерінің лауазымдық (қызметтік) өкілеттіктерін және соған байланысты мүмкіндіктерін жеке өзі немесе делдалдар арқылы жеке өзіне не үшінші тұлғаларға мұліктік (мұліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алу немесе табу мақсатында заңсыз пайдалануы, сол сияқты игіліктер мен артықшылықтарды беру арқылы осы адамдарды парага сатып алу
Сыбайлас жемқорлық іс-эрекеті	сыбайлас жемқорлық белгілері бар немесе оны жасауға ықпал ететін Серіктестік жұмыскерінің әрекеті немесе әрекетсіздігі
Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық	бұл үшін занда әкімшілік немесе қылмыстық жауаптылық белгіленген, сыбайлас

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл	жемқорлық белгілері бар құқыққа қайши, кінәлі түрдегі іс-әрекет (әрекет немесе әрекетсіздік)
Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу	Серіктестік басқармасының және Серіктестік жұмыскерлерінің өз өкілеттіктері шегіндегі сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, оның ішінде Серіктестікте сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және жою жөніндегі қызметі
Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу	сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл субъектілерінің алдын алу шаралары жүйесін әзірлеу және енгізу арқылы сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды зерделеу, анықтау, шектеу және жою жөніндегі қызметі

3. СЕРІКТЕСТИКТІҚ СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ САЯСАТЫНЫҢ МАҚСАТЫ МЕН МІНДЕТТЕРИ

3.1. Серіктестіктің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатының мақсаты Серіктестікте сыбайлас жемқорлықты тудыруы және (немесе) тудыруы мүмкін себептер мен жағдайларды жою болып табылады.

3.2. Серіктестіктің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатының міндеттері Серіктестіктегі сыбайлас жемқорлық іс-қимылдары салдарының алдын алу, жолын кесу және азайту немесе жою бойынша шараларды әзірлеу және жүзеге асыру болып табылады, оның ішінде:

- сыбайлас жемқорлықтың барлық нысандары мен көріністерінде сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілікпен сипатталатын сыбайлас жемқорлыққа қарсы сананы Серіктестік жұмыскерлерінің бойында қалыптастыру;
- Серіктестік жұмыскерлерін сыбайлас жемқорлық іс-қимылдарына тарту тәуекелін азайту;
- сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алу, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарға кінәлілерді жауапкершілікке тартуды қамтамасыз ету;

- Серіктестік, оның жұмыскерлері тарапынан сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардан келтірілген зиянды өтеуді қамтамасыз ету;
- Серіктестікегі сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі құқықтық тетікті құру;

4. СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ИС-ӘРЕКЕТТЕРІ

4.1. Серіктестік сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды, яғни Қазақстан Республикасының заңнамасында азаматтық-құқықтық, тәртіптік, әкімшілік немесе қылмыстық жауаптылық белгіленген сыйбайлас жемқорлық белгілері бар іс-әрекеттерді, сондай-ақ сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін:

- Серіктестікке қатысты немесе Серіктестіктің атынан немесе оның мүддесінде мемлекеттік билік органдары мен жергілікті өзін-өзі басқару органдарына, олардың қызметшілеріне, занды тұлғаларына, олардың жұмыскерлеріне қатысты;
- тікелей немесе жанама, жеке немесе үшінші тұлғалардың делдалдығы арқылы;
- әкімшілік және өзге де рәсімдерді оқайлатуды, бәсекелі және өзге де артықшылықтарды қамтамасыз етуді қоса алғанда, мақсатына қарамастан;
- кез келген нысанда, оның ішінде ақша қаражатын, құндылықтарды, өзге де мүлікті немесе мүліктік сипаттағы қызметтерді, өзге де мүліктік құқықтарды алу (ұсыну) нысанында жүзеге асырылған іс-әрекеттерді сыйбайлас жемқорлық іс-әрекеттерге жатқызады.

4.2. Серіктестіктің Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясатының 4.1-тармағында көрсетілген мақсаттарда, нысанда немесе тәртіpte жасалатын сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар сеніп тапсырылған бөтен мүлікті иемдену немесе ысырап ету (КР Қылмыстық кодексінің 189-бабы (бұдан әрі - КР ҚК), алаяқтық (КР ҚК 190-бабы), жалған кәсіпкерлік (КР ҚК 215-бабы), іс жүзінде жұмыстар орындалмай, қызметтер көрсетілмей, тауарлар тиеп-жөнелтілмей шот-фактура жазу бойынша іс-әрекеттер жасау (КР ҚК 216-бабы), қаржылық (инвестициялық) пирамиданы құру және оған басшылық ету (КР ҚК 217-бабы), қылмыстық жолмен алынған ақшаны және (немесе) өзге де мүлікті зандастыру (жылыштату) (КР ҚК (КР ҚК 218-бабы), рейдерлік (КР ҚК 249-бабы), лауазымдық өкілеттіктерін теріс пайдалану (КР ҚК 361-бабы), билікті немесе лауазымдық өкілеттікті асыра пайдалану (КР ҚК 362-бабы), кәсіпкерлік қызметке зансыз қатысу (КР ҚК 364-бабы), занды

кәсіпкерлік қызметке кедергі жасау (КР КК 365-бабы), пара алу (КР КК 366-бабы), пара беру (КР КК 367-бабы), парақорлыққа делдал болу (КР КК 368-бабы), қызметтік жалғандық жасау (КР КК 369-бабы), қызметтегі әрекетсіздік (КР КК 370-бабы), билікті теріс пайдалану (КР КК 450-бабы), билікті асыра пайдалану (КР КК 451-бабы) және биліктегі әрекетсіздік (КР КК 452-бабы), жеке тұлғалардың заңсыз материалдық сыйақы беруі (Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекстің 676-бабы (бұдан әрі - ӘҚБтК), мемлекеттік функцияларды орындауға үәкілеттік берілген тұлғаның не оған теңестірілген тұлғаның заңсыз материалдық сыйақы алыу (ӘҚБтК 677-бабы), заңды тұлғалардың заңсыз материалдық сыйақы беруі (ӘҚБтК 678-бабы), мемлекеттік органдар мен жергілікті өзін-өзі басқару органдарының заңсыз кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруы және заңсыз кірістер алыу (ӘҚБтК 679-бабы), мемлекеттік органдар мен жергілікті өзін-өзі басқару органдары басшыларының заңсыз мемлекеттік органдардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі шараларды қабылдамауы (ӘҚБтК 680-бабы), бұрын сыбайлас жемқорлық қылмыс жасаған адамдарды жұмысқа қабылдау (ӘҚБтК 681-бабы) және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген сыбайлас жемқорлық саласындағы басқа да құқық бұзушылықтар болып табылады.

5. СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛДЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАТТАРЫ

5.1. Серіктестік сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл қызметін келесі қағидаттар негізінде жүзеге асырады:

- жарғылық қызметті жүзеге асыру кезінде, оның ішінде контрагенттермен, билік органдарының, саяси партиялардың өкілдерімен, Серіктестік жұмыскерлерімен және өзге де тұлғалармен өзара іс-қимыл жасау кезінде ымырасыз қарым-қатынас және сыбайлас жемқорлықты кез келген нысанда және көріністе қабылдамау («нөлдік төзімділік» қағидаты);
- Серіктестік басшылығының сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік мәдениетін қалыптастырудагы және сыбайлас жемқорлықтың алдын алу мен оған қарсы іс-қимылдың ұйымшылік жүйесін құрудағы жеке мысалы;
- Серіктестік жұмыскерлерін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл қызметіне тарту;
- сыбайлас жемқорлық тәуекеліне сыбайлас жемқорлыққа қарсы рәсімдердің мөлшерлестігі;
- бизнесің ашықтығы (контрагенттерді, әріптестерді, Серіктестікте қабылданған бизнесі жүргізуіндегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттары туралы ақпараттандыру, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері

бойынша мемлекетпен, әріптермен және контрагенттермен ынтымақтастықта болу);

- адамның және азаматтың негізгі құқықтары мен бостандықтарын тану, қамтамасыз ету және қорғау;
- зандалық;
- сыйайлар жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін жауаптылықта тартудың бұлтартпастығы;
- сыйайлар жемқорлықтың алдын алу бойынша шараларды басымдықпен қолдану.

6. СЕРІКТЕСТІКТІҢ СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ САЯСАТЫН ҚОЛДАНУ САЛАСЫ

6.1. Серіктестіктің Сыйайлар жемқорлыққа қарсы саясаты:

- Серіктестікпен еңбек қатынастарындағы Серіктестіктің барлық жұмыскерлеріне;
- контрагенттерге, сондай-ақ тиісті міндеттер олармен жасалған шарттарда, олардың ішкі құжаттарында бекітілген жағдайларда өзге де адамдарға қолданылады.

6.2. Серіктестіктің барлық жұмыскерлері Серіктестіктің осы Сыйайлар жемқорлыққа қарсы саясатын басшылыққа алуға және оның ережелерін мүлтіксіз сақтауға міндетті.

6.3. Серіктестіктің барлық жұмыскерлеріне тікелей немесе жанама, жеке немесе үшінші тұлғалардың делдалдығы арқылы, өзіне немесе үшінші тұлғаларға кез келген материалдық немесе жеке пайда алу не басқа жеке және занды тұлғалардың аталған тұлғаға мұндай пайданы заңсыз беруі мақсатында сыйайлар жемқорлық құқық бұзушылықтардың туындауына әкеп соғуы мүмкін әрекеттерге қатысуға тыйым салынады.

7. ЖҰМЫСКЕРЛЕРДІҢ ЖӘНЕ СЕРІКТЕСТІКТІҢ СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚТЫҢ АЛДЫН АЛУҒА ЖӘНЕ ОҒАН ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛҒА БАЙЛАНЫСТЫ МІНДЕТТЕРІ

7.1. Серіктестік жұмыскерлерінің сыйбайлас жемқорлықтың алдын алуға және оған қарсы іс-қимылға байланысты міндеттері:

7.1.1.

- Серіктестіктің мұддесі үшін немесе оның атынан сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасаудан және (немесе) оған қатысуудан;
- Серіктестіктің мұддесі үшін немесе оның атынан айналасындағыларға сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға немесе оған қатысуға дайын деп түсіндірілуі мүмкін міnez-құлыштан тартынуға міндетті;

7.1.2. Серіктестіктің бас директорына:

- жұмыскерді сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға көндіру жағдайлары туралы;
- жұмыскерге мекеменің басқа жұмыскерлерінің, контрагенттерінің немесе өзге де тұлғалардың сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасау жағдайлары туралы белгілі болған ақпарат туралы дереге хабарлауға міндетті;

7.1.3. Серіктестіктің бас директорына жұмыскердің мұдделер қақтығысының туындау мүмкіндігі немесе туындауы туралы хабарлау қажет.

7.2. Еңбек шартын жасасу кезінде Серіктестіктің әрбір жұмыскерімен Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың № 1 қосымшасына сәйкес нысан бойынша Серіктестіктің сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясатының қағидаттары мен талаптарын және Қазақстан Республикасының сыйбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының нормаларын сақтау туралы міндеттемеге (келісімге) қол қойылады.

8. ҚҰПИЯЛЫЛЫҚ

8.1. Сыртқы құпиялышты персонал арасында сыртқы ортаға және ішкі ортаға ақпаратты жарияламау шарты ретінде ажыратады.

8.2. Ақпарат үш санатқа бөлінуі мүмкін:

- 1) құпия емес (немесе ашық), ол Серіктестік ішінде де, одан тыс жерлерде де пайдалануға арналған;
- 2) Серіктестік ішінде ғана пайдалануға арналған қызмет бабында пайдалану үшін.
- 3) Серіктестіктің арнайы уәкілді жұмыскерлерінің ғана пайдалануына арналған және толық көлемде немесе бір бөлігінде өзге жұмыскерлерге беруге арналмаған құпия ақпарат (немесе қолжетімділігі шектеулі ақпарат).

8.3. Серіктестіктің жұмыскерлері сыртқы және ішкі құпиялыштықты қатаң сақтауға және ақпарат санатын нақты жіктеуге тиіс.

9. СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ САЛАСЫНДА СЕРИКТЕСТИКТІҢ КОНТРАГЕНТТЕРІМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ ЖАСАУ

9.1. Серіктестік сыйбайлас жемқорлықты қабылдамауды мағлұмдайтын және Серіктестіктің Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясатын қолдайтын контрагенттермен іскерлік қатынастар орнатуға ұмтылады.

9.2. Серіктестік сыйбайлас жемқорлыққа тартылуы мүмкін контрагенттермен іскерлік қатынастар тәуекелін барынша азайту үшін ақылға қонымды күшжігер жұмсайды, ол үшін контрагенттердің парапорлыққа төзімділігін бағалайды, оның ішінде оларда сыйбайлас жемқорлыққа қарсы өзіндік рәсімдердің немесе саясаттардың бар-жоғын, олардың Серіктестіктің Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясатының ережелерін сақтауға дайындығын тексереді, сондай-ақ бизнесті этикалық түрғыдан жүргізу және сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу үшін өзара ықпалдасады.

9.3. Серіктестік контрагенттермен ашық қаржылық қызметті жүргізуді декларациялайды және өлеуетті өнім берушілер арасында адал бәсекелестік қағидаттарын және сатып алу процесінің жариялыштығы мен ашықтығын колдайды.

10. СЕРИКТЕСТИКТІҢ СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС- ҚИМЫЛ ЖӨНІНДЕГІ ҚЫЗМЕТІ

10.1. Серіктестіктің сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі қызметінің негізгі бағыттары:

10.1.1. Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында Серіктестіктің бірыңғай саясатын жүргізу және Серіктестікте сыйбайлас жемқорлық мінездүлкүліна теріс қатынасты қалыптастыру.

10.1.4. Серіктестікегі мудделер қақтығысын анықтау және реттеу.

10.1.5. Сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша Серіктестік жұмыскерлерін оқыту, ақпараттандыру және кеңес беру (сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл мәселелерін регламенттейтін нормативтік құжаттармен таныстыру, оқыту іс-шараларын өткізу, Серіктестік жұмыскерлеріне жеке консультация беруді ұйымдастыру).

10.1.6. Конституцияның өзара іс-қимыл кезінде сыйайлас жемқорлықтың алдын ату жемқорлықтарды іске асыру.

10.1.13. Серіктестік мемлекеттік органдармен, үйымдармен және азаматтармен сыйайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша өзара іс-қимыл болып табылады.

11. СЕРІКТЕСТИК СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ САЯСАТЫНЫҢ ЕРЕЖЕЛЕРИН БҰЗҒАНЫ ЖӘНЕ СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ КҮККҮЙКЕРІНІҢ БҰЗУШЫЛЫҚТАРЫ ҮШИН ЖАУАПКЕРІЛІК

11.1. Серіктестік жаңашарлері атқаратын лауазымына қарамастан, осы Сыйайлас жемқорлықтардың саясаттың қағидаттары мен талаптарын сақтау үшін Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген жауаптылықта болады.

12. СЕРІКТЕСТИК СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ САЯСАТЫН ҚАЙТА ҚАРАУ ЖӘНЕ ОГАН ӨЗГЕРІСТЕР ЕҢГІЗУ ТӘРТІБІ

12.1. Қазақстан Республикасының заңнамасы өзгерген кезде не Серіктестіктің сыйайлас жемқорлыққа қарсы саясатының жеткіліксіз тиімді ережелері анықталған кезде, оның дай-ақ өзге де жағдайларда ол қайта қаралуы мүмкін және оған бас директордың бұйрығымен өзгерістер мен толықтырулар енгізуінде мүмкін.

Түрлін,

немірлентен және
мерменбекшін

1000 бет
13.07.2022 жыл

Карибжанова Л.В.

